

PREDLOG 3. JUNIJ 2024

(EVA 2024-1611-0045)

ZAKON O DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVČNEM POTRJEVANJU RAČUNOV

I. UVOD

Sistem davčnega potrjevanja računov je v Republiki Sloveniji urejen z Zakonom o davčnem potrjevanju računov (Uradni list RS, št. 57/15, 69/17, 3/22 – ZDDV-1M in 40/23; v nadaljnjem besedilu: ZDavPR), ki se obvezno uporablja od 2. januarja 2016. Z njim se zagotavlja sledljivost podatkov o izdanih računih pri gotovinskem poslovanju.

Po veljavni zakonodaji morajo davčni zavezanci, ki pri svojem poslovanju sprejemajo plačila v gotovini, izdajati račune v skladu s predpisi, ki urejajo davek na dodano vrednost, in s predpisi, ki urejajo davčni postopek, ter te račune tudi potrditi pri davčnem organu v skladu z ZDavPR. Zavezanec mora izdati račun izročiti kupcu, kupec pa mora račun prevzeti in ga zadržati neposredno po odhodu iz poslovnega prostora zavezanca, na zahtevo pooblaščenih oseb pristojnega organa (Finančne uprave Republike Slovenije in Tržnega inšpektorata Republike Slovenije) pa ga mora tudi predložiti za potrebe izvajanja nadzora. Za kupca, ki ne prevzame in zadrži računa neposredno ob odhodu iz poslovnega prostora zavezanca, sta v 16.a členu ZDavPR določena tudi prekršek in globa v višini 40 evrov.

Z veljavno ureditvijo v davčni zakonodaji s področja DDV je opredeljena obveznost izdajanja računov za davčne namene, hkrati pa so predpisane tudi izjeme od obveznosti izdajanja računov. Tako velja za avtomate za prodajo blaga izjema od obveznosti izdajanja računov, za avtomate za prodajo storitev pa velja obveznost izdajanja in davčnega potrjevanja računov. Podatke o prodaji blaga preko avtomatov mora davčni zavezanec zagotoviti s popisom začetnih in končnih zalog, ki ga opravi najmanj enkrat mesečno. V praksi se je izkazalo, da je nadzor davčnega organa nad takšnim načinom zagotavljanja podatkov zelo omejen in otežkočen. S strani davčnih zavezancev so bila večkrat podana opozorila o različni obravnavi obeh vrst avtomatov. Izpostavljeno je bilo dejstvo, da se podatki o prodaji blaga preko avtomatov ne fiskalizirajo, torej ne sporočajo davčnemu organu. Večkrat so bila podana tudi opozorila, da kupci praviloma ne prevzamejo računov, ki se tiskajo na avtomatih in da računi posledično obremenjujejo okolje v okolici avtomatov.

Z razvojem informacijske tehnologije je mogoče prodajo preko avtomatov beležiti na drugačne načine, ob zasledovanju cilja ekonomičnosti poslovanja ter okoljskih ciljev pa se lahko za vso prodajo preko avtomatov odpravi obveznost izdajanja računov. Ob tem pa je potrebno zagotoviti sistem poročanja podatkov o prodaji preko avtomatov davčnemu organu.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj predloga zakona je vzpostaviti sistem sporočanja podatkov o prodajah blaga in storitev preko avtomatov. Ta sistem bo po eni strani nadomestil obveznost izdajanja računov in davčnega potrjevanja teh računov v primerih prodaje storitev preko avtomatov, hkrati pa bo sistem poenostavljenega poročanja o osnovnih podatkih o prodaji veljal tudi za prodajo blaga preko avtomatov. S tem se poenostavi in poenoti pravila v zvezi s prodajo preko avtomatov ter obveznostjo poročanja o takšnih prodajah davčnemu organu. Hkrati se s tem omogoča tudi učinkovitejši nadzor davčnega organa.

2.2 Načela

S predlogom zakona se ne posega v temeljna načela veljavnega ZDavPR. Pri tem se zagotavlja predvsem načelo enake obravnave davčnih zavezancev in načelo ekonomičnosti.

Z vzpostavitvijo enotnega sistema poročanja za vse vrste avtomatov se zasleduje načelo enake obravnave davčnih zavezancev. S poenostavitvijo sistema poročanja v primerjavi s sistemom davčnega potrjevanja računov se zasleduje načelo ekonomičnosti. K temu prispeva tudi izrecna opredelitev, da v primeru izdajanja računov in njihovega davčnega potrjevanja pri podaji preko avtomatov, ne velja tudi obveznost sporočanja podatkov. Zavezanec se torej sam odloči o načinu, ki ga bo uporabljal. Načelo ekonomičnosti se zasleduje tudi z opredelitvijo izjem, za katere ne velja obveznost poročanja o prodaji preko avtomatov. Mora pa davčni zavezanec v skladu z zakonodajo s področja DDV zagotoviti podatke o obsegu prodaje preko avtomatov na drug primeren način.

2.3 Poglavitne rešitve

S predlogom zakona se opredeljuje način izpolnjevanja obveznosti sporočanja podatkov o prodaji blaga in storitev preko avtomatov. V skladu z novelo Zakona o davku na dodano vrednost je predvidena izjema od obveznosti izdajanja računov za prodajo blaga in storitev preko avtomatov, ob hkratni obveznosti sporočanja podatkov o prodaji davčnemu organu. Takšna rešitev dopolnjuje uveljavljeni sistem davčnega potrjevanja računov, kadar veljajo izjeme od obveznosti izdaje računov, predpisane v Zakonu o davku na dodano vrednost in ga deloma tudi nadomešča.

S predlogom zakona se opredeljujejo zavezanci za sporočanje podatkov davčnemu organu, to so v osnovi zavezanci, ki bi v primeru obveznosti izdajanja računov za prodajo blaga in storitev preko avtomatov morali te račune tudi davčno potrjevati. Ker z odpravo obveznosti izdajanja računov odpade tudi obveznost davčnega potrjevanja računov, se za te zavezance določa obveznost sporočanja podatkov o prodaji preko avtomatov davčnemu organu (nov 14.a člen). Prav tako se določa tudi možnost, da zavezanec za sporočanje podatkov lahko še vedno ohrani sistem izdaje in davčnega potrjevanja računov za prodaje preko avtomatov. Dodatno pa se opredeljujejo izjeme, ko obveznost sporočanja podatkov ne velja. Gre za primere prodaj preko avtomatov, za katere že do sedaj ni bila predpisana obveznost izdajanja računov in s tem tudi davčnega potrjevanja računov. To so naslednji primeri: prodaja žetonov preko menjalnih avtomatov; prodaja preko avtomatov kmetijskih in gozdarskih pridelkov in storitev, pridelanih v okviru osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, vendar le v primerih, ko so prodajalci zavezanci, katerih prodaja teh izdelkov in storitev je tudi sicer izvzeta iz obveznosti izdajanja in davčnega potrjevanja računov ter je tudi oproščena obračunavanja DDV v skladu s predpisi s področja DDV. Dodatno pa je določena izjema od obveznosti poročanja podatkov o prodaji davčnemu organu tudi za prodaje preko določenih enostavnih oblik avtomatov, ki so brez električnega napajanja in za katere bi obveznost sporočanja podatkov o prodaji davčnemu organu predstavljala večjo dodatno obremenitev ali celo onemogočila uporabo takšnih avtomatov (npr. daljnogledi na razglednih točkah).

S predlogom zakona se opredeljuje tudi nabor podatkov, ki jih mora zavezanec pred začetkom prodaje blaga ali storitev preko avtomata sporočiti davčnemu organu ter postopek sporočanja teh podatkov. Davčni organ vsakemu posameznemu avtomatu dodeli identifikacijsko oznako (nov 14.b člen). Sporoča se osnovni nabor podatkov o posameznem avtomatu.

Opredeljuje se tudi vsebina in način sporočanja podatkov o vsaki posamezni prodaji blaga ali storitev preko avtomata (nov 14.c člen). Gre za osnovni nabor podatkov za potrebe spremljanja obsega prodaje preko avtomatov.

Zaradi dopolnitve določb, ki se nanašajo na obveznost sporočanja podatkov o avtomatih in posamezni prodaji blaga ali storitev, se v tem delu dopolnjujejo tudi prekrškovne določbe.

Uveljavitev predloga zakona je petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, njegova uporaba pa se začne s 1. januarjem 2026.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona bo pozitivno vplival na prihodke državnega proračuna zaradi učinkov povezanih z doslednejšim evidentiranjem ustvarjenega prometa zavezancev in s tem plačevanja davkov.

Predlagana rešitev obveznega poročanja o prodajah blaga in storitev preko avtomatov bo vplivala na krepitev kulture izpolnjevanja davčnih obveznosti ter posledično zmanjševanju vrzeli med potencialnim in dejansko pobranim davkom.

Ob upoštevanju podatka držav, ki so uvedle davčno potrjevanje računov pri prodaji blaga preko avtomatov, ocenjujemo da bo navedeni ukrep lahko imel pozitivne učinke na prihodke državnega proračuna, a le v manjšem obsegu. Pričakovati je, da se bodo zaradi navedenega ukrepa povečale evidentirane dobave blaga in storitev, kar bo lahko imelo za posledico do 5 mio EUR letno višje prihodke državnega proračuna iz naslova DDV, realizacijo pa zaradi prehodnega obdobja pričakujemo šele v letu 2026.

Predlog zakona nima finančnih posledic za druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva za izvajanje zakona so zagotovljena v državnem proračunu v okviru finančnega načrta Finančne uprave Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: FURS) v okviru proračunske postavke 141042 - Investicije in investicijsko vzdrževanje državnih organov.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

HRVAŠKA

Sistem davčnega potrjevanja računov, uveljavljen v Sloveniji, je primerljiv s sistemom, uvedenim v Republiki Hrvaški. Davčno potrjevanje računov je na Hrvaškem urejeno v Zakonu o fiskalizaciji u prometu gotovinom (NN 133/12, 115/16, 106/18, 121/19, 138/20, 114/23) ter v Pravilniku o fiskalizaciji u prometu gotovinom (NN 146/12, 46/17, 70/20, 1/21, 144/21, 125/22 i 1/24). Tudi na Hrvaškem je predpisana obveznost posredovanja podatkov iz računa davčnemu organu v realnem času – ob izdaji računa. Davčni zavezanec mora zagotoviti neposredno povezavo z davčnimi organi. V primeru nedelujoče povezave (interneta) davčni zavezanec izda račun, mora pa vzpostaviti povezavo v roku 2 dni od prekinitve povezave ter posredovati podatke iz računov davčnemu organu v fiskalizacijo. V primeru nedelovanja blagajne izdaja davčni zavezanec račune z uporabo vezane knjige računov (VKR). V roku 5 dni mora vzpostaviti delovanje blagajne ter posredovati podatke iz računov davčnemu

organu v fiskalizacijo. V primeru delovanja davčnega zavezanca na območju, kjer ni mogoča povezava z davčnim organom, mora davčni zavezanec izdajati račune z uporabo VKR.

Obveznost izdaje računov je opredeljena v zakonu, ki ureja davčni postopek (Opći porezni zakon, NN 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 42/20, 114/22). V 64. členu navedenega zakona so opredeljene tudi izjeme od obveznosti izdajanja računov. Med drugim velja izjema od obveznosti izdajanja računov za prodajo blaga in storitev preko avtomatov.

V letu 2018 so bile v Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom dodane določbe glede fiskalizacije prodaje preko avtomatov. Zakon se je začel uporabljati s 1. januarjem 2021. Zavezanci za fiskalizacijo morajo v trenutku prodaje blaga ali storitev preko avtomata posredovati predpisane podatke o prodaji davčnemu organu (20.a in 20.b člen zakona). Gre za ureditev, ki dopolnjuje sistem fiskalizacije računov, saj v primeru prodaj preko avtomatov zavezanci niso zavezani k izdajanju računov in posledično fiskalizaciji računov. Podrobneje je postopek fiskalizacije prodaje blaga in storitev preko avtomatov urejen v Pravilniku o fiskalizaciji u prometu gotovinom. Zavezanec za fiskalizacijo mora davčnemu organu sporočiti podatke o vseh avtomatih za prodajo blaga in storitev. Davčni organ vsakemu avtomatu dodeli identifikacijsko oznako, ki mora biti skupaj z obvestilom o obveznosti fiskalizacije navedena na samem avtomatu. Obveznost fiskalizacije velja za vse avtomate.

MADŽARSKA

Davčni zavezanci na Madžarskem so dolžni izdati račun in ga izročiti kupcu, pri tem pa za kupca ni predpisana obveznost prevzema računa. Računi morajo biti izdani v roku 15 dni od opravljene dobave, če je dobava opravljena preko avtomata. Če kupec plača z gotovino mora biti račun izdan nemudoma. Obravnava avtomatov se razlikuje glede na obliko plačil, ki jih omogoča avtomat.

ČEŠKA

Češka je leta 2016 sprejela poseben zakon, v katerem je urejen sistem davčnih blagajn po vzoru Hrvaške, ne predvideva pa posebne obveznosti vročitve računa kupcem.

SLOVAŠKA

Slovaška uporablja sistem davčnega potrjevanja računov, ki ga je uvedla s posebnim zakonom. Ta določa tudi obveznost dobavitelja, ki prejme plačilo v gotovini, da kupcu izroči račun takoj, ko je račun izdan in potrjen pri davčnem organu. Račun je lahko v papirni ali elektronski obliki, če sta se prodajalec in kupec tako dogovorila. Prodajalec račun v elektronski obliki pošlje ali ga da na voljo kupcu, vendar se morata o tem dogovoriti še preden prodajalec natisne račun. Od tega pravila so določene tudi nekatere izjeme, npr. za prodajo preko avtomatov in prodajo blaga in storitev, ki jih opravijo invalidi, za katere ni obveznosti davčnega potrjevanja računov.

LITVA

V Litvi je prodaja preko avtomatov predmet fiskalizacije (davčnega potrjevanja). Pravila se nekoliko razlikujejo za avtomate ter za registrske blagajne. Ena izmed ključnih obvez pri uporabi avtomatov je obveznost registracije avtomata. Vsak avtomat mora biti registriran pri davčnemu organu. Med najbolj pomembnimi obvezami v zvezi s prodajo preko avtomatov je poleg obveznosti registracije avtomatov tudi obveznost sporočanja podatkov o prodaji davčnemu organu.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Za izvajanje predloga zakona je pristojen FURS kot davčni organ, katerega temeljne naloge so pobiranje davkov in drugih dajatev ter nadzor nad obračunom in plačevanjem davkov, vključno z

DDV. Temeljni način poslovanja FURS z zavezanci je v obliki elektronske izmenjave podatkov, preko storitev elektronskega poslovanja z eDavki ter izvajanje kontrol pri davčnih zavezancih. Zaradi vzpostavitve poročanja podatkov o prodaji preko avtomata se bo zmanjšala potreba po fizičnem izvajanju kontrol pri davčnih zavezancih, saj bo FURS lahko tekoče spremljal obseg dobav blaga ali storitev preko avtomatov in s tem avtomatiziral preverjanje pravilnosti obračunavanja DDV.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

S predlogom zakona v delu, ki se nanaša na obveznost poročanja podatkov o prodaji blaga ali storitev preko avtomatov se spreminjajo obveznosti za zavezance, ki opravljajo dobavo blaga ali storitev preko avtomatov za plačilo z gotovino, saj bodo morali v trenutku prodaje blaga ali storitev preko avtomatov davčnemu organu posredovati podatke o prodaji. Ne glede na navedeno bodo lahko zavezanci, ki že sedaj opravljajo prodajo storitev prek avtomatov in tudi zavezanci, ki bodo od uveljavitve zakona opravljali dobavo blaga prek avtomatov ter izdajali račune skladne z Zakonom o davku na dodano vrednost, izvajali postopek davčnega potrjevanja računov v skladu z Zakonom o davčnem potrjevanju računov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki:

Uvedba obveznosti poročanja podatkov o prodaji blaga in storitev preko avtomatov je sestavni del določitve izjeme od obveznosti izdajanja računov za takšne prodaje. Z opredelitvijo izjeme od obveznosti izdajanja računov ter ob hkratni in posledični opredelitvi obveznosti sporočanja podatkov o prodaji v elektronski obliki po elektronski poti, se prispeva tudi k okoljskim ciljem v obliki zmanjšanja obsega izdajanja računov v papirni obliki pri poslovanju z avtomati.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo:

Uvedba obveznosti poročanja podatkov o prodaji blaga in storitev preko avtomatov je sestavni del določitve izjeme od obveznosti izdajanja računov za takšne prodaje. Z uvedbo obveznosti sporočanja podatkov o prodaji blaga in storitev prek avtomatov bodo zavezancem sicer lahko nastali določeni dodatni stroški za prilagoditev obstoječih avtomatov na obveznost poročanja po izteku prehodnega obdobja in stroški za zagotavljanje obveznosti posredovanje podatkov davčnemu organu. Vendar pa bodo hkrati zavezanci deležni razbremenitve obveznosti izdajanja računov. Prav tako pa bodo zavezanci še naprej lahko uporabljali tudi za prodajo preko avtomatov sistem izdajanja in davčnega potrjevanja računov. Ob tem se bo na trgu poenotila davčna obravnava avtomatov za prodajo blaga in prodajo storitev. Predlagani ukrep poročanja podatkov o prodaji preko avtomatov bo prispeval k krepitvi davčne kulture in prostovoljnemu izpolnjevanju davčnih obveznosti ter okreplil možnost davčnega nadzora, zato bo imel posledično pozitivne učinke na konkurenčnost gospodarskih panog, v okviru katerih je že do sedaj bila vzpostavljena obveznost izdajanja in davčnega potrjevanja računov.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic za socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja:

Predlog zakona nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona nima posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

1. Predstavitev sprejetega zakona:

Za izvajanje zakona je pristojna FURS, ki bo na običajen način zagotovila tudi obveščanje zavezancev o novostih v predlogu zakona.

2. Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje zakona spremlja Ministrstvo za finance v skladu s svojimi pristojnostmi.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

Predlog zakona je povezan s predlogom novele Zakona o davku na dodano vrednost (EVA 2024-1611-0042) v delu, ki se nanaša na določanje izjem od obveznosti izdajanja računov za avtomate za prodajo blaga in storitev ter obveznostjo poročanja podatkov o prodaji preko teh avtomatov.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi predloga zakona zunanji strokovnjaki oziroma pravne osebe niso sodelovali.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o davčnem potrjevanju računov (ZDavPR) Uradni list RS, št. 57/15, 69/17, 3/22 – ZDDV-1M in 40/23, se v 1. členu za besedilom »davkov in prispevkov« doda vejica in besedilo »obveznost sporočanja podatkov o prodaji preko avtomatov, izvajanje postopka sporočanja podatkov o avtomatih in o prodaji prek avtomatov«.

2. člen

V 14. členu se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Proizvajalec oziroma dobavitelj oziroma vzdrževalec programske opreme ne sme zavezancem zagotoviti ali omogočiti prodaje blaga in storitev preko avtomatov v nasprotju s tem zakonom.«.

3. člen

Za 14. členom se dodajo novi 14.a do 14.c člen, ki se glasijo:

»14.a člen

(obveznost sporočanja podatkov o prodaji preko avtomata)

(1) Zavezanec za izvajanje postopka sporočanja podatkov o prodaji preko avtomatov (v nadaljnjem besedilu: zavezanec za sporočanje) je zavezanec iz prvega odstavka 3. člena tega zakona, za katerega velja izjema od obveznosti izdajanja računov za prodajo blaga ali storitev preko avtomatov v skladu z zakonom, ki ureja davek na dodano vrednost.

(2) Zavezanec za sporočanje, ki opravlja dobavo blaga ali storitev preko avtomatov za plačilo z gotovino, mora v trenutku prodaje blaga ali storitev preko avtomata davčnemu organu v elektronski obliki po elektronski poti sporočiti podatke o prodaji.

(3) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena zavezanec za sporočanje, ki opravlja dobavo blaga ali storitev preko avtomatov za plačilo z gotovino in izdaja račune, skladne z zakonom, ki ureja davek na dodano vrednost, izvaja postopek davčnega potrjevanja računov v skladu s tem zakonom.

(4) Med avtomate iz drugega odstavka tega člena, za katere velja obveznost sporočanja podatkov o prodaji, se ne štejejo:

1. menjalni avtomati za prodajo žetonov;
2. avtomati za prodajo kmetijskih in gozdarskih pridelkov in storitev, za dobave, ki so oproščene obračunavanja DDV v skladu z zakonom, ki ureja davek na dodano vrednost, v okviru osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, kot jo določajo predpisi o dohodnini, če se zanjo dohodek ne ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov ali dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov;
3. avtomati za prodajo blaga in storitev, ki so brez električnega napajanja, stojijo izven poslovnih prostorov zavezanca in delujejo brez navzočnosti fizične osebe, ki bi lahko izdajala račune.

14.b člen

(postopek sporočanja podatkov o avtomatih)

(1) Zavezanec za sporočanje mora pred začetkom prodaje blaga ali storitev preko avtomata v elektronski obliki po elektronski poti sporočiti davčnemu organu podatke o avtomatu, ki obsegajo

davčno številko zavezanca za sporočanje, vrsto avtomata, lokacijo avtomata ter podatke o proizvajalcu ali vzdrževalcu programske opreme za izmenjavo podatkov z davčnim organom.

(2) Na podlagi prejetih podatkov iz prvega odstavka tega člena davčni organ dodeli identifikacijsko oznako za posamezen avtomat in ga pošlje zavezancu za sporočanje v elektronski obliki po elektronski poti. Zavezanec mora avtomat na vidnem mestu označiti z identifikacijsko oznako.

(3) Davčni organ vodi evidenco avtomatov za prodajo blaga ali storitev z dodeljeno identifikacijsko oznako. Evidenca vsebuje podatke iz prvega in drugega odstavka tega člena.

(4) Zavezanec za sporočanje mora davčnemu organu sporočiti podatke o vseh spremembah podatkov iz prvega odstavka tega člena za posamezen avtomat ter o prenehanju uporabe avtomata. Zavezanec za sporočanje spremembe podatkov sporoči davčnemu organu pred začetkom uporabe spremenjenih podatkov v elektronski obliki po elektronski poti.

(5) Minister, pristojen za finance, podrobneje določi vsebino in obliko sporočila s podatki o avtomatu, sporočila o identifikacijski oznaki avtomata ter obliko identifikacijske oznake avtomata.

14.c člen

(sporočanje podatkov o prodaji preko avtomatov)

(1) Zavezanec za sporočanje mora davčnemu organu ob vsakokratni dobavi blaga ali storitvi preko avtomata sporočiti naslednje podatke o opravljeni prodaji blaga ali storitev preko avtomata:

- datum in čas prodaje (uro in minute);
- identifikacijsko oznako avtomata;
- zaporedno številko prodaje;
- vrednost za plačilo;
- stopnjo DDV.

(2) Za sporočanje podatkov o prodaji preko avtomatov se smiselno uporabljajo določbe 9. in 11. člena tega zakona.

(3) Minister, pristojen za finance, podrobneje določi vsebino in obliko sporočil s podatki o opravljeni prodaji preko avtomata ter protokole in mehanizme za izmenjavo podatkov.«

4. člen

V 18. členu se v prvem odstavku za 11. točko doda nova 12. točka, ki se glasi:

»12. ne označi avtomata na vidnem mestu z identifikacijsko oznako, ki jo dodeli davčni organ (drugi stavek drugega odstavka 14. b člena).«

5. člen

V 19. členu se v prvem odstavku v prvi točki za besedilom »poslovnih prostorih« doda besedilo »oziroma sporoči neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke«.

Na koncu 12. točke se pika nadomesti s podpičjem ter se dodajo nove 13. do 15. točka, ki se glasijo:

»13. omogoči zavezancu prodajo blaga ali storitev preko avtomatov v nasprotju s tem zakonom (tretji odstavek 14. člena);

14. davčnemu organu ne sporoči podatkov o prodaji blaga ali storitev preko avtomatov oziroma sporoči neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke (drugi odstavek 14.a člena in prvi odstavek 14.c člena);

15. davčnemu organu ne sporoči podatkov o avtomatih oziroma sporoči neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke (prvi in četrti odstavek 14.b člena).«

KONČNA DOLOČBA

6. člen

(začetek veljavnosti)

(1) Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. januarja 2026.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Dopolnitev prvega člena, ki opredeljuje vsebino zakona, sledi dopolnitvam zakona z opredelitvijo postopka poročanja o prodaji blaga in storitev preko avtomatov, za katere se z zakonom, ki ureja davek na dodano vrednost, določa izjema od obveznosti izdajanja računov.

K 2. členu

V 14. členu ZDavPR je urejena obveznost dobavitelja programske opreme, da zagotavlja takšno programsko opremo, ki ne omogoča zavezancem izdajanje računov v nasprotju z zakonom, torej da programska oprema zagotavlja, da so vsi izdani računi ustrezno davčno potrjeni.

S predlagano dopolnitvijo novega tretjega odstavka 14. člena ZDavPR se vpeljuje posebnost poročanja za avtomate za dobavo blaga in storitev. Predlagana spremenjena ureditev glede obveznosti izdajanja računov v zakonodaji, ki ureja davek na dodano vrednost, se povezuje s predlaganim sistemom poročanja o prodaji preko avtomatov davčnemu organu. Posledično je tudi za te oblike poročanja potrebno opredeliti dolžnost dobavitelja programske opreme, da dobavlja takšno programsko opremo, ki zagotavlja, da se vse prodaje preko avtomata ustrezno sporočajo davčnemu organu.

K 3. členu

S tem členom se dodajo novi člani, ki urejajo obveznost sporočanja podatkov o prodaji preko avtomatov davčnemu organu.

V Sloveniji trenutno velja razlikovanje pri davčni obravnavi avtomatov za prodajo blaga in med avtomati za dobavo storitev. Avtomati za prodajo blaga so v skladu s 143. členom Pravilnika o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost izvzeti iz obveznosti izdajanja računov in posledično tudi iz obveznosti davčnega potrjevanja računov. Avtomati za dobavo storitev (masažni stoli, daljnogledi, parkomati, otroška igrala...) pa niso izvzeti iz obveznosti izdajanja računov, hkrati pa je izdaja računov tudi predmet davčnega potrjevanja.

S spremembo ZDDV-1, s katero je povezana tudi sprememba tega zakona, se ureditev na področju avtomatov poenoti. To je omogočil razvoj informacijske tehnologije. S predlagano spremembo ZDDV-1 se za vse avtomate za prodajo blaga in storitev določa izjema od obveznosti izdajanja računov ter posledično tudi davčnega potrjevanja računov. Takšne izjeme pa so dopustne zgolj, če je mogoče nadzor nad obsegom prodaje za davčne namene zagotoviti na drug način. V primeru avtomatov za prodajo blaga, se je to zagotavljalo s popisom zalog. V praksi se je izkazalo, da je nadzor davčnega organa nad takšnim načinom zagotavljanja podatkov zelo omejen in otežkočen. Hkrati takšen način beleženja prometa ni primeren za dobave storitev. Zato je primerno ob odpravi obveznosti izdajanja računov za prodaje preko avtomatov na novo določiti tudi obveznost poročanja o prodajah preko avtomata davčnemu organu, ne glede na to ali gre za avtomate za prodajo blaga ali storitev. Oblika in vsebina poročanja pa se ureja s tem predlogom zakona in je komplementarna ureditvi davčnega potrjevanja računov.

14.a člen

S prvim odstavkom se določa obveznost zavezanca, da zagotovi za vsako prodajo preko avtomata za plačilo z gotovino (tako v primeru avtomatov za prodajo blaga kot storitev), da se podatki o prodaji preko avtomata v trenutku prodaje posredujejo davčnemu organu. Ta ureditev sledi ureditvi na področju davčnega potrjevanja računov, pri čemer pa je poenostavljena, saj je predvideno le poročanje davčnemu organu, ne pa tudi povratna komunikacija s strani davčnega organa in dodelitev identifikacijske oznake računa, saj v teh primerih ne bo prišlo do izdajanja računa. Bo pa davčni organ razpolagal z osnovnimi podatki o prodaji preko avtomata, kar bo omogočalo davčni nadzor nad pravilnostjo izpolnjevanja davčne obveznosti tudi brez izdajanja računov.

Ker so po veljavni ureditvi avtomati za dobavo storitev zavezani k izdajanju in davčnemu potrjevanju računov, se s tretjim odstavkom za avtomate, ki to omogočajo, predpisuje možnost ohranitve dosedanje ureditve. S tem se želi razbremeniti zavezance, ki že do sedaj izpolnjujejo vse obveznosti v povezavi z izdajanjem računov in davčnim potrjevanjem le teh. Ti zavezanci lahko nemoteno nadaljujejo s svojim poslovanjem, brez potrebe po prilagajanju svojih sistemov. Davčni organ preko sistema davčnega potrjevanja računov razpolaga s podatki o prodajah preko takšnih avtomatov, zato se lahko ohrani takšen način poslovanja. Ureditev pa ni omejena le na obstoječe avtomate. Zavezanec se tako lahko odloči, da bo tudi v prihodnje uporabljal sistem izdaje in davčnega potrjevanja računov. V nasprotnem primeru pa mora zagotoviti sporočanje podatkov o prodajah preko avtomatov v skladu s temi členi. Zavezanec ima torej možnost izbire.

S četrtem odstavkom pa se določajo dodatne izjeme od obveznosti sporočanja podatkov o prodaji preko avtomatov davčnemu organu. Za določene vrste avtomatov se določa tako izjema od obveznosti izdajanja in davčnega potrjevanja računov kot tudi izjema od obveznosti sporočanja podatkov. Zavezanci bodo v teh primerih podatke, potrebne za davčni nadzor, zagotavljali na drug način, v skladu z zakonom, ki ureja davek na dodano vrednost. Med izjeme, za katere ne velja obveznost sporočanja podatkov o prodaji, se uvrščajo menjalni avtomati za prodajo žetonov. Za te vrste avtomatov že do sedaj ni veljala obveznost izdajanja in davčnega potrjevanja računov. Nadalje se med izjeme uvršča prodaja kmetijskih in gozdarskih izdelkov in storitev preko avtomatov, vendar le v primerih, ko se ta prodaja šteje za dobavo, ki je oproščena obračunavanja DDV v skladu s prvim odstavkom 94.k člena predloga novele ZDDV-1. Torej v primerih dobav blaga in storitev v okviru osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, za katere velja oprostitev obračunavanja DDV in za katere velja tudi izjema od obveznosti izdajanja računov (ne glede na to ali se dobave opravljajo preko avtomatov ali na druge načine), velja v primerih prodaje preko avtomatov tudi v teh primerih izjema od obveznosti sporočanja podatkov davčnemu organu. Tretja izjema od obveznosti sporočanja podatkov pa se nanaša na posebno kategorijo avtomatov, ki za svoje delovanje ne uporabljajo električnega napajanja, stojijo izven poslovnih prostorov davčnega zavezanca in za svoje delovanje ne potrebujejo navzočnosti fizične osebe davčnega zavezanca. Nadgradnja takšnih avtomatov za potrebe sporočanja podatkov davčnemu organu bi bila nesorazmerna obremenitev obveznost. Zato tudi za takšne vrste avtomatov (npr. daljnogledi na razglednih točkah) ne velja obveznost sporočanja podatkov, morajo pa takšni avtomati zagotavljati – beležiti obseg prodaje na drug primeren način.

14.b člen

S tem členom se ureja obveznost sporočanja podatkov o avtomatu. Ti podatki so potrebni, da se omogoči vzpostavitev povezave med posameznim avtomatom ter davčnim organom za potrebe poročanja o prodaji preko avtomata oziroma za izvajanje davčnega nadzora. Pred začetkom prodaje preko avtomata mora zavezanec za sporočanje o tem obvestiti davčni organ in posredovati predpisane podatke. Zavezanec za sporočanje posreduje svoje identifikacijske podatke ter osnovne podatke o avtomatu, ki obsegajo opredelitev vrste avtomata, npr. ali gre za avtomat za katerega velja obveznost sporočanja po tem zakonu ali za avtomat, za katerega velja izjema od sporočanja podatkov, ali za avtomat, ki izdaja računa in za katerega velja obveznost davčnega potrjevanja računov. Pomemben podatek je tudi podatek o lokaciji avtomata (GPS koordinate) ter podatek o dobavitelju oziroma proizvajalcu programske opreme, ki zagotavlja sporočanje podatkov davčnemu organu.

Na podlagi prejetih podatkov davčni organ za vsak posamezen avtomat dodeli identifikacijsko številko, ki mora biti navedena tudi na samem avtomatu. Če pride do spremembe sporočanih podatkov, mora zavezanec za sporočanje še pred začetkom uporabe avtomata v spremenjenih razmerah (na spremenjeni lokaciji, z drugim dobaviteljem programske opreme) ter o prenehanju uporabe avtomata obvestiti davčni organ. Vsaka izmenjava podatkov poteka v elektronski obliki po elektronski poti. Podrobnejšo obliko in način izmenjevanja podatkov se določi s podzakonskim predpisom.

14. c člen

S tem členom se ureja vsebina podatkov, ki jih zavezanec za sporočanje posreduje davčnemu organu za vsako prodajo preko avtomata. Za vsako prodajo se posredujejo osnovni podatki in sicer, datum in čas prodaje, identifikacijsko oznako avtomata, zaporedno številko prodaje, vrednost za plačilo ter davčno stopnjo, ki jo je potrebno obračunati pri zadevni prodaji.

V primeru, da elektronska povezava med avtomatom in davčnim organom v trenutku prodaje ne deluje, se smiselno uporablja določba 9. člena ZDavPR. Zavezanec za sporočanje mora v takem primeru podatke o prodaji poročati naknadno v rokih in na način, kot to izhaja iz navedenega člena. Tudi v primeru, ko se avtomat nahaja na lokaciji, na kateri sploh ni mogoče vzpostaviti elektronske povezave z davčnim organom, se smiselno uporablja določba 11. člena ZDavPR, torej drugega, tretjega in četrtega odstavka navedenega člena. Seveda zavezanec za sporočanje v teh primerih ne bo uporabljal vezane knjige računov, saj ni zavezan k izdajanju računov. Če so izpolnjeni pogoji glede nezmožnosti vzpostavitve elektronske povezave, zavezanec za sporočanje sporoča podatke o prodaji v roku 10 dni od prodaje preko avtomata (smiselna uporaba četrtega odstavka 11. člena ZDavPR).

K 4. členu

Zaradi dopolnitve zakona z obveznostjo zavezanca, da označi avtomat na vidnem mestu z identifikacijsko oznako, se ustrezno dopolni tudi globa v primeru neizpolnjevanja te obveznosti.

K 5. členu

Zaradi dopolnitve zakona z opredelitvijo obveznosti poročanja o prodaji blaga ali storitev preko avtomata davčnemu organu, se s tem členom ustrezno dopolnijo tudi globe v primeru neizpolnjevanja obveznosti v povezavi s sporočanjem podatkov o prodaji preko avtomatov.

K 6. členu

Zaradi potrebne prilagoditve avtomatov za prodajo blaga in storitev na obveznost poročanja o prodaji preko avtomatov je predvideno prehodno obdobje. Tako se spremembe zakona začnejo uporabljati s 1. januarjem 2026, kar bo omogočilo zavezancem za poročanje ter davčnemu organu potrebne prilagoditve.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

1. člen (vsebina zakona)

Ta zakon določa obveznost izvajanja postopka potrjevanja računov za davčne namene pri gotovinskem poslovanju, zavezanca za izvajanje postopka potrjevanja računov, izvajanje postopka potrjevanja računov, vsebino računa za namene izvajanja postopka potrjevanja računov, rok za izdajo računov, tehnične zahteve, obveznost izročitve in zadržanja izdanega računa za zavezanca in kupca, obdelavo podatkov za namene preverjanja zakonitosti zaposlitve in dela in nadzora pravilnosti obračuna davkov in prispevkov ter nadzor nad izvajanjem tega zakona.

14. člen (obveznosti dobavitelja programske opreme)

(1) Proizvajalec oziroma dobavitelj oziroma vzdrževalec računalniškega programa, elektronske naprave ali informacijskega sistema za izdajo računov ne sme zavezancem zagotoviti ali omogočiti uporabe računalniškega programa, elektronske naprave ali informacijskega sistema, ki omogoča izdajo računov in kopij računov v nasprotju s tem zakonom.

(2) Računalniški program, elektronska naprava ali informacijski sistem mora zagotoviti izpis podatkov o vseh izdanih kopijah računov, na katerem je razviden čas izdaje posamezne kopije.

18. člen (davčni prekrški)

(1) Z globo od 2.000 do 50.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

1. pri izvajanju postopka potrjevanja računov oziroma v postopku elektronske izmenjave podatkov z davčnim organom ne uporabi namenskega potrdila za elektronsko podpisovanje sporočil (drugi odstavek 4. člena);
2. za namene pošiljanja podatkov o računu ne poveže oznake fizične osebe, ki z elektronsko napravo izda račun, z davčno številko te osebe in ne pošlje davčne številke te osebe davčnemu organu (drugi odstavek 5. člena);
3. ne zagotovi, da je številka računa, za katerega se izvaja postopek potrjevanja računa, sestavljena na predpisani način (četrti in peti odstavek 5. člena);
- 3.a ne sprejme internega akta oziroma v internem aktu navede neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke (šesti odstavek 5. člena in prvi odstavek 11. člena);
4. v predpisanem roku ne vzpostavi elektronske povezave in ne pošlje podatkov o vseh izdanih računih (drugi odstavek 9. člena);
5. ne pošlje podatkov o računih v predpisanem roku po prenehanju vzrokov za zamudo (tretji odstavek 9. člena in tretji odstavek 10. člena);
6. v predpisanem roku ne vzpostavi delovanja elektronske naprave za izdajo računov in ne pošlje podatkov o vseh izdanih računih (drugi odstavek 10. člena);
7. ne hrani sporočil o naknadno dodeljenih enkratnih identifikacijskih oznakah izdanih računov na predpisani način (deseti odstavek 7. člena, šesti odstavek 9. člena in sedmi odstavek 10. člena);
- 7.a v predpisanem roku davčnemu organu ne pošlje podatkov o računih, izdanih z uporabo vezane knjige računov (drugi odstavek 11. člena).
8. (črtana);
9. ne objavi oziroma ne objavi na kupcu vidnem mestu obvestila o obveznosti izdaje računa in obveznosti kupca, da prevzame in zadrži račun (prvi odstavek 12. člena);
10. (črtana);
11. ne izroči računa kupcu blaga oziroma prejemniku storitve (drugi odstavek 12. člena).

(2) Z globo od 5.000 do 75.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje pravna oseba, ki je po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, srednja ali velika gospodarska družba.

(3) Z globo od 1.500 do 25.000 eurov se kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo od 800 do 5.000 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravljajo dejavnost, odgovorna oseba v državnem organu ali samoupravni lokalni skupnosti, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

19. člen **(hujši davčni prekrški)**

(1) Z globo od 4.000 do 75.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

1. ne sporoči podatkov o poslovnih prostorih (peti odstavek 4. člena);
2. **(črtana)**;
3. davčnemu organu ne pošlje podatkov o računu, ki so predpisani za namene izvajanja potrjevanja računov oziroma pošlje neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke o računu (drugi odstavek 6. člena);
4. ne izvede postopka potrjevanja računa za vse naknadne spremembe podatkov na računu (četrti odstavek 6. člena);
5. izda kopijo računa brez navedbe, da gre za kopijo (peti odstavek 6. člena);
6. izda račun, ki ne vsebuje vseh predpisanih podatkov, razen če ni s tem zakonom določeno drugače (četrti odstavek 7. člena);
7. ne izda računa v predpisanem roku (peti in šesti odstavek 7. člena);
8. ne izvede naknadnega postopka potrjevanja računov oziroma ga ne izvede v predpisanem roku (sedmi in osmi odstavek 7. člena);
9. pošlje neresnične ali nepopolne podatke o poslovnih prostorih (prvi, drugi, peti in šesti odstavek 8. člena);
10. ne izda računa z uporabo vezane knjige računov (prvi odstavek 10. člena);
11. omogoči zavezancu izdajo računov in kopij računov v nasprotju s tem zakonom (prvi odstavek 14. člena);
12. ne zagotovi izpisa vseh izdanih kopij računov in zahtevanih podatkov s programsko opremo (drugi odstavek 14. člena).

(2) Z globo od 10.000 do 125.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje pravna oseba, ki je po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, srednja ali velika gospodarska družba.

(3) Z globo od 3.000 do 50.000 eurov se kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo 1.200 do 10.000 eurov se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, odgovorna oseba v državnem organu ali samoupravni lokalni skupnosti, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.